

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Apie 18-ąją Lietuvos skausmo draugijos suvažiavimą

18-asis Lietuvos skausmo draugijos suvažiavimas vyko Klaipėdoje, 2023 m. spalio 6-7 d.d. Į Aurora Hotel Klaipėda konferencijų centrą susirinko bemaž 50 dalyvių, dar daugiau tiek suvažiavimo mokslinėje-praktinėje programoje dalyvavo virtualiai. Mokslinė programa apėmė dvi plenarines sesijas, du simpoziumus, kompanijų remiamą sesiją. Viso perskaityta 17 pranešimų, tarp lektorių – svečiai iš Lenkijos ir Ukrainos, Medicinos fakultetų dekanai iš Vilniaus ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetų, LSMU prorektorius. Podiplominių studijų tobulinimo pažymėjimai įteikti 117 dalyvių.

Suvažiavimą įžanginiu pasisakymu pradėjo Lietuvos skausmo draugijos prezidentas doc. Arūnas Ščiupokas. Jis pasveikino svečius, atvykusius iš Lenkijos ir kariaujančios Ukrainos bei pasidžiaugė, kad draugijos renginiai atranda naujas erdves – šį kartą vėl prie gražuolės Baltijos. Suvažiavimas prasidėjo simpoziumu, skirtu integralios skausmo priežiūros metams – 2023. Išlaikant daugiadalykio skausmo valdymo principą simpoziume pasisakė vaistininkė A.Radzevičienė (LSMU), skausmo gydytoją G.Veličkaitė (LSMUL Kauno klinikos), kineziterapeutė J.Gišventė, (EDEN klinika, Klaipėda), klinikinės farmakologijos doktorantė G.Masiliūnienė (LSMUL Kauno klinikos). Seminarą moderavo ir pranešėjus jo pabaigoje “egzaminavo” pripažinti skausmo medicinos ekspertai prof. E.Kaduševičius ir prof. K.Petrikonis. Daugiausia “iečių buvo sulaužyta” diskutuojant apie nepageidautinas vaistų reakcijas ir būtinybę jų išvengti gydant tiek ūminį, tiek lėtinį skausmą.

Pirmoji plenarinė sesija buvo skirta svečių pasisakymui. Pranešimą “Skausmas, stresas, trauma kare Ukrainoje” skaitė Dr. V.Romanenko (Ukraina), kuriam dėl Rusijos agresijos teko palikti Luhanską, kurį laiką reziduoti Londone, organizuojant pagalbą smarkai nukentėjusiai sveikatos priežiūros sistemai gimtojoje šalyje. Jis konkrečiais ir gniaužiančiais kvapą vaizdais pristatė esamą dabartinę padėtį, atkreipė dėmesį į didėjančią skausmo ligonių skaičių (vien amputantų yra virš 15 tūkst.), kaip aprūpinama nuskausminančiais vaistais, padėkojo Lietuvai už didelę paramą. Profesorė iš Krokuvos M.Kocot-Kepska (Lenkija) pranešime “Integracinė medicina gydant skausmą: pasaulinė/europinė perspektyva” daugiausia dėmesio skyrė netradicinių metodų įdiegimui į daugiadalykį skausmo valdymą. Pranešime buvo pristatyta ir vidurinių amžių Krokuvos medicinos mokykla, kurį buvo labai integruota su Rytų medicina. Profesorė išreiškė viltį, kad vidinę skausmo moduliaciją atrandantys ir dvasines jėgas stimuliuojantis gydymo metodai gali labai prisidėti, kad lėtinio skausmo mūsųose būtų mažiau. Plenarinę sesiją uždarė LSMU prorektorius K.Petrikonis, kuris pristatė pranešimą “Oda ir neuropatinis skausmas”. Profesorius, kurio “arkliukas” skausmo medicinoje ir yra neuropatinis skausmas, kaip visada buvo

originalus, išsakė daug naujienų, pateikė savo išvalgas kaip ši skausmo medicina galėtų vysisyti artimiausiais metais, gal būt, net ir modifikuoto gydymo linkme.

Lietuvos skausmo draugijos dvidešimtpenkmetis buvo pažymimas per visus 2023-iusius. Minėjimo kulminacija buvo pirmos suvažiavimo dienos pabaigoje doc. A.Ščiupoko skaitytas pranešimas apie jau istoriniu tampantį draugijos nueitą kelią ir po jo pakeltos šampano taurės už į skausmą tikinčiųjų ateitį...

Antroji diena suvažiavimą pasitiko su nepaprasta gamtos jėga ir jūroje šėlusia audra. Nepaisant to, konferencijų centre renginiai nenutrūko, dalyvių skaičius išliko stabilus. Diena vėl pradėta simpoziumu, kuris šį kartą buvo skirtas naujų technologijų atėjimui į mūsų skausmo mediciną, daugiausiai dėmesio skiriant nugaros smegenų stimuliacijai. Seminarą pradėjo jo moderatorius dr. A.Radžiūnas (LSMU). Pasisakyme “Nugaros smegenų stimuliacija - šiuolaikinis skausmo gydymo metodas” buvo pristatyta metodo atsiradimo istorija, pacientų atrankos metodui ir priežiūros po stimulatoriaus implantavimo principai, Taip pat buvo pasidžiaugta, kad vienas klinikinis nugaros smegenų stimuliacijos atvejis Lietuvoje jau yra – tai prieš 10 m. Kauno klinikose atlikta procedūra, o pacientas iki šiol ja džiaugiasi, gyvendamas be skausmo... Seminare taip pat pasisakė anesteziologė, europinė skausmo medicinos diplomantė anesteziologė L.Brogienė (LSMUL Kauno klinikos), kurios specialybės atstovų dalyvavimas nugaros smegenų stimuliacijos procedūros atrankos procese labai svarbus ta prasme, kad tai specialistas, daugiausia susijęs su invazinių metodų taikymu stuburinių lėtinį skausmą patiriantiems ligoniams. Nenuostabu, kad pasisakymui seminare buvo pakvesta psichologė prof. A.Pranckevičienė (LSMU). Atrankos nugaros smegenų stimuliacijai kriterijai gana griežti, nesėkmingas iki šiol taikytas konservatyvus ir invazinis gydymas, stuburinių skausmą lydintis neuropatinio skausmo komponentas ir, kas labai svarbu – tinkama psichologinė ir kognityvinė paciento būklė. Todėl medicinos psichologas nugaros smegenų stimuliacijoje visuomet yra komandos narys šalia gydytojų ir slaugytojų. Seminaro pabaigoje vykusio diskusija parodė, kad “lietuviškąjį” nugaros smegenų stimuliacijos algoritmą dar reikės tobulinti ir subalnsuoti, nors pirmos procedūros jau visai arti...

Kompanijų remiamoje sesijoje pasisakė gyd. R.Dagienė (Klaipėdos hospisas) “ Skausmo valdymas paliatyvioje pagalboje” ir gyd. L.Brogienė (LSMUL Kauno klinikos) “Lėtinio pooperacinio skausmo prevencija: daugiamodaliniai sprendimai”

Antrojoje plenarinėje sesijoje pasisakė mūsų universitetų medicinos fakultetų dekanai. Prof. D.Jatužis (VU), virtualiame pranešime “Neurologo verdiktas diagnozuojant ir gydant skausmą” apžvelgė skausmo sindromus, su kuriais klinikinėje praktikoje susiduria neurologai. Po pranešimo vykusioje trumpoje diskusijoje jis atsakė į klausimą, kad mūsų neurologai turėtų labiau domėtis skausmo medicina ir tai galėtų būti viena iš jų subspecialybių. LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. A.Macas padarė gražią apžvalgą kaip ikidiplominėse medicinos studijose pasaulyje dėstoma skausmo medicina ir priėjo išvados, kad mūsų universitete iš esmės prisilaikoma tarptautinių direktyvų. Kitą vertus, dar daug kur pasaulyje skausmo medicina medicinos studentams yra tabu, todėl medicinos fakulteto administratoriams yra daug ką nuveikti. Lietuvos toksikologų

„žvaigždė“ doc. R.Badaras iš Vilniaus respublikinės universitetinės ligoninės turėjo užduotį „Opioidinė (ne)priklausomybė ir (ne)ištikimybė“. Pranešime buvo perbėgta istorija kiek žymių asmenybių padėjo galvas dėl opioidinės priklausomybės ir kaip sunku tapti jai neištikimu. Toksikologijos centro vadovas taip pat supažindino klinikiniais pavyzdžiais kaip kartais pavyksta ištraukti žmonės iš opioidinio liūno ir atsakė į klausimus kur galėtų būti bendradarbiavimas tarp toksikologų ir skausmo medikų. Sesiją uždarė viešnia iš Švedijos reabilitologė doc. I.Bilevičiūtė-Ljungar. Docentė, pastaruoju metu tapusi ir Europos skausmo federacijos Edukacinio komiteto nare, atsakinga už Europinio skausmo medicinos diplomo programą, savo pranešime „Pokovidinio skausmo sindromo iššūkiai ir sprendimai“ pristatė neseniai atliktus tyrimus, bendradarbiaujant ir su LSMU reabilitologais bei atkreipė dėmesį, kad fizinė medicina pokovidinio sindromo atveju yra viena svarbiųjų pagalbos skausmo ligoniams ašių.

Lietuvos skausmo draugijos suvažiavimas baigėsi organizaciniu posėdžiu, kuriame buvo diskutuojama skausmo medicinos Lietuvoje dabarties ir ateities klausimais. Konstatuojant, kad padėtis skausmo medicinos paslaugų teikime yra nepatenkinama, buvo nutarta paruošti suvažiavimo rezoliuciją ir ją teikti LR Sveikatos apsaugos ministerijai bei LR Seimo Sveikatos reikalų komitetui. Kartu nutarta teikti pataisas LR SAM 2018 m. lapkričio 23 d. įsakymo 8.1 ir 11.1 straipsnims, liečiantiems reikalavimus specialiųjų skausmo diagnozavimo ir gydymo paslaugų personalui.

19-ąją Lietuvos skausmo draugijos suvažiavimą nutarta surengti Panevėžyje.